

לאהוב כל יהודי!

• • • פרשת פקודי - חזק • • •

תשפ"ד | גליון 40

• • • • •

"וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל" וגוי נראה כי פאן עשה הכתוב מחברת הכללות בקיום התורה, והראה כי בני ישראל יזכו זה לזה, והתורה נתנה להתקיים בכללות ישראל - כל אחד יעשה היכלת שבגידו ויזכו זה לזה. ואולי כי לזה רמז באומרו (ויקרא יט, יח) "וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ - כְּמוֹדֶךָ", פרוש לצד שהוא כמותך, כי בשלמו - ייטיב לך, ובאמצעותו אתה משלים שלמותך, ואם פן אינו אחר אלא אתה עצמך וכאחד מחלקיך...

• • • • •

מעשה היה בימי רבנו הגר"א זי"ע, כאשר פרנסי העיר וילנה ישבו לדון בענין הדרשנים והמגיידים שהיה מנהגם בימיהם לעבור מעיר לעיר ומקהילה לקהילה, ולעורר הלבבות לתשובה וליראת ה' טהורה, ואשר אינם נמנים על תושבי העיר רבתי עם - ווילנא. קמו, החליטו ותיקנו שלא לאפשר להם לשאת את דרשותיהם בבית המדרש דמתא. הגיעו הדברים לאוזני הגאון זצ"ל, שזימן את ראשי הקהל וכה אמר להם: "המשכן - משכן העדות", המשכן קרוי משכן רק מפני שהשכינה הקדושה שוכנת בקרבו, 'בית המדרש' מכונה בשם זה, רק על שם ש'דורשים' בו 'דרשות' של מוסר והתעוררות, ואידך זיל גמור.

או אז, ביטלו את ה"תקנה", השיבו את דרשות הדרשנים לתוככי בית המדרש.

• • • • •

"בַּקֵּעַ לְגִלְגָּלַת מִחֲצִית הַשָּׂקָל" (שמות לח, כו) שָׁקָל (430) בגמטריא נֶפֶשׁ (430) - הידיעה שהנפש היהודית חסרה והיא כעין מחצית, וזקוקה ליהודי אחר כדי להשלימה. דבר זה צריך לשבור את גאוותו של כל יחיד, לבקוע את הגולגולת ולחדור עמוק לתוך הראש, לדעת ולהבין שהשלימות של כל אחד מאתנו שורה רק כאשר ישנה התחברות עם כלל ישראל.

(חידושי הרי"ם)

• • • • •

אין ספק כי על כל אחד מוטלת אחריות גדולה, על הקרוב קרוב קודם' (קידושין כא), וכדמצינו בדברי חז"ל (בבא מציעא עא). על הכתוב "אֵת הָעֶנִי עִמָּךְ" (שמות כב, כד) עניי ביתך, משפחתך ועירך קודמין; וכן "וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלֵּם" (ישעיהו נח, ז) זה האוהב את שכניו ומקרב את קרוביו (יבמות סג).

ועל הצורך להחשיב את עצמנו, הצטוונו (סנהדרין לו): חייב כל אדם לומר בשבילי נברא העולם. אולם זכור נזכור שחייב זה מוטל גם על היהודי השני והשלישי - - -

והנה בימינו, חסד עשה עמנו ה' שהתקבצנו יחדיו מארבע כנפות תבל, כיום ניתן כבר להיפגש ולהכיר בשיחם

בינות לערוגות פורחות, בשדה החינוך הנרחב, צופים אנו על אילנות מלאים בערכים נעלים, חפצים אנחנו בכל לב להנחיל אותם לדורות הבאים. אולם לעתים אין זו עבודה כה קלה - "כיצד למען ה', אצליח לחנך את צאצאי לאהוב ללמוד תורה בשקידה?" אנו שואלים. "איך 'מזריקים' לילדים כח של התגברות? כיצד מקנים להם את היכולת של דחיית סיפוקים?" אנו תוהים. אתגרי החינוך רבים הם, כל העת אנו ממשיכים ומשתלמים במקצוע מורכב ונעלה זה - - -

אולם, יש 'ערך' אחד שאותו אנו מצטיינים למסור לפרחי הצאן - שמו 'שלנו', כלומר הרבנים שלנו, הדרך שלנו, המוסדות שלנו, המנהגים שלנו, הלבוש שלנו, ההשקפה שלנו, הניגונים שלנו, נוסחאות התפילה שלנו, ההכשר שלנו, המפלגה שלנו, בית הכנסת שלנו, המאכלים שלנו, החברים שלנו - - -

מעלה גדולה היא בערך הזה, שהוא מרבה יציבות וישוב הדעת בתודעתו של הילד הצעיר, ש'מכיר את מקומו'. זה מסייע לו לצמוח באווירה המעריכה את המסגרת בצילה הוא חוסה, להחשיב את הסביבה הקרובה והעוטפת.

אמונה ברבותיו ובמשנתם, הכרת מנהגי עדתו, היכרות וחביבות כלפי בני קהילתו, התמצאות בתולדות משפחתו... בכל אלו יש מעלות רבות, ועל הכל הן מטפחות אצל הצעירים את תחושת השייכות, ערך שכל בן אנוש משתוקק להשיג.

וכפי המצוין לעיל, הערך החשוב המכונה כאן 'שלנו', הוא בד"כ לא "סובל" מקשיי מסירה לצעירי הצאן...

• • • • •

קיים ערך נעלה נוסף, שכמחנכי הדור הצעיר, שומה עלינו שלא לפסוח עליו ועלינו להטמיעו עמוק בלבבות הרכים.

מדובר בערך המכונה 'כלל ישראל', החיבור לתמונה הכללית, הרגשת שייכות ואכפתיות לעם ישראל בכללותו, יחד עם האהבה לר' ישראל - היהודי הפרטי, וכפי שבספר החינוך (מצוה רמ"ג) מבואר שהמצוה היא "לאהוב כל אחד מישראל אהבת נפש". וכן פסק הרמב"ם (דעות ג, א) וז"ל: "מצוה על כל אדם לאהוב את כל אחד ואחד מישראל כגופו שנאמר ואהבת לרעך כמוך", והאר"י הק' תיקן לומר כל יום לפני תפילת שחרית: "הריני מקבל עלי מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כְּמוֹדֶךָ וְהַרְיֵנִי אוֹהֵב כֹּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּנַפְשִׁי וְכַמֹּדִי".

והנה על הזכות של הערבות ההדדית הקיימת בינינו, מומלץ לעיין באוה"ח בפרשתנו (לט, לב), שקטע קצר מדבריו הק' נציג כאן:

ובשיגים, במנהגים ובסגנונם של אחינו ממזרח וממערב, מצפון ומזרח, יהודים ממרוקו, מגליציה, מרוסיה הלבנה, מתימן, מפולין, מלוב, מליטא, מהודו ומהונגריה... תוך כדי שימור המסורות וקיום המנהגים שלנו, מתוודע איש להנהגת רעהו, ומכבד ומוקיר דרכו ותרבותו, הדרכים השונות בעבודת הבורא, דרכי לימוד התורה המגוונות, סגנונות התיחסות אחרים לכל דבר וענין.

ובשיגים, במנהגים ובסגנונם של אחינו ממזרח וממערב, מצפון ומזרח, יהודים ממרוקו, מגליציה, מרוסיה הלבנה, מתימן, מפולין, מלוב, מליטא, מהודו ומהונגריה... תוך כדי שימור המסורות וקיום המנהגים שלנו, מתוודע איש להנהגת רעהו, ומכבד ומוקיר דרכו ותרבותו, הדרכים השונות בעבודת הבורא, דרכי לימוד התורה המגוונות, סגנונות התיחסות אחרים לכל דבר וענין.

וכך אנו יכולים להעלות על נס את האלו ואלו דברי אלקים חיים ה' (עירובין ג:), ואת מְשַׁלֵּם של רבותינו זכרונם לברכה לגבי הדעות השונות בקרב חכמי ישראל - 'נהרא נהרא ופשטיה' - להתפשטות מי נהר, שאינו דומה נהר אחד למשנהו, אלא יש מקומות שהמים זורמים בהם בחזקה, ויש באיטיות (חולין נז).

ובדיוק כפי שהורה משכיל ומחנך ראוי, יידע בוודאי לחנך על חשיבות ה'שלנו' ולהטמיע בתבונה בקרב חניכיו 'גאוות יחידה', וכל זאת לצד הזהירות המרובה שלא לטפח בו ח"ו את ה'קליפה' הנוראה של "אָנִי וְאֶפְסִי עוֹד" (ישעיהו מז, ח) - דהיינו שכל ענין השייך 'לי' הריהו נשגב ונעלה - - ואילו כל השאר, מאן דכר שמה...

באותה צורה יחדיר איש החינוך הנלבב את הערך העליון של אהבת ישראל צרופה במלוא הרגש, ויאדיר בקודש את תחושת החיבור עם יהודים נוספים באשר הם בני אהובים של אבא שבשמים, גם להתייחס בכבוד לאותם שדרך החשיבה שלהם שונה מזאת שלנו, ועל כל אלה יחנך, לצד עמידה על הצורך בשמירה מפני השפעות זרות, שלדעתו אינן תורמות לחינוך הילדים.

ויברך אותם משה. אמר להם: יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם, 'ויהי נעם ה' אֱלֹקֵינוּ עִלְיֵנוּ וְגוֹ' (תהלים צ, ז)

אמר על כך בעל ה'ישועת משה' מוויזניץ זצוק"ל, על איזה מעשה ידים מברך אותם משה? אלא

הוצאות הגליון השבוע
נתנדבו ע"י ידידנו הר"ר **יניב טלקר** הי"ו לע"נ אמו האשה הכשרה
מרת **יהודית בת אביגיל** עליה השלום
נפטרה לבית עולמה בשם טוב
בצפרא דשבתא פרשת ויקהל ער"ח אד"ב תשפ"ד

עולמות
כל ילד עולם מלא

מתחשב
רגוע
ממושמע
מתגבר
אחראי
חוסן נפשי
חברותי
מכבד
חברותי
מחמיא
ביטחון עצמי
דרך ארץ

בסיס

עצבני
כבוי
מופנם
פחד
בודד
דחוי
אגרסיבי
עצוב
כועס
מסריע
מתמרד
מקטר
מציק

מרגוע
נותנים אמון בילד

מחנך? מטפל? הורה?

את ההבדל הזה

אתה יכול לעשות!

כי כישורי חיים וחברה הם אלו שעושים את ההבדל בין ילד מסובך לילד מאושר

...

לאחר 15 שנות הצלחה של העברת מאות סדנאות 'עולמות' לאלפי ילדים ובני נוער בארץ ובח"ל

הרב דוד רוזנברג, יו"ר מכון 'עולמות' ומייסד שיטת מרגו"ע שמח להזמין אותך לקורס פורץ דרך

הכשרת מאמנים

לכישורי חיים לילדים ונוער

לראשונה בציבור! החרדי!

מקצוע מפרנס שכולו שליחות 📞 מיוחד לאנשי חינוך והוראה 📦 להורים שרוצים להעניק את המיטב לילדיהם 💰

הקבוצות בבני ברק וירושלים כבר יצאו לדרך! נפתח הרישום לאשדוד!

הירשמו עכשיו: 058-328-6060

לקבלת הסילבוס המלא שלחו מייל: margoa.olamot@gmail.com

"כי לפעמים כל מה שילד צריך זה מבוגר אחד שיאמן אותו"

ת.גדלש G קופי וסטודנטות: מתחם הוויכ